

Asia: VN/23753/2021

Lausuntopyyntö sosiaalisen luotonuksen uudistamista koskevasta hallituksen esityksen luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunnot säännöskohtaisiin ehdotuksiin:

7 a § Vapaakuukaudet

Mahdollisuus vapaakuukausiin lakisääteisesti katsotaan lähtökohtaisesti hyväksi asiaksi. Esimerkiksi Vantaan kaupunki on myöntänyt vapaakuukausia hakemuksesta jo nyt, vaikka vapaakuukausista ei ole säädetty laissa. Myönnettävien vapaakuukausien määrän rajoittaminen lainsäädännöllä sen sijaan katsotaan merkittäväksi riskiksi sosiaalisten luottojen takaisinmaksulle. Mikäli luotonsaaja tarvitsee enemmän kuin kolme vapaakuukautta selvästi tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi (esim. äitiysloma, sairausloma), ja mikäli luotonsaajan maksukyvyyn tiedetään palautuvan ennalleen tilapäisen maksukyvyttömyyden jälkeen, ei lakiehdotus rajoitetuilla vapaakuukausilla jätä tilapäisten maksuvaikeuksien aikana tilaa muulle ratkaisulle kuin luoton irtisanomiselle, sillä perusteita esitetyille osittaiselle tai kokonaiselle maksuvapautukselle ei synny maksukyvyyn palautumisen jälkeen.

7 b § Maksuvapautus

Mahdollisuus maksuvapautukseen lakisääteisesti katsotaan lähtökohtaisesti hyväksi asiaksi. Esimerkiksi Vantaan kaupunki on myöntänyt maksuvapautuksen erityistapauksissa jo nyt, vaikka maksuvapautuksesta ei ole säädetty laissa. Mikäli luotonsaajan maksukyky on heikentynyt pitkäaikaisesti niin, ettei tilannetta voida tasapainottaa vapaakuukausilla, katsotaan osittaista maksuvapautusta ensisijaisemmaksi keinoksi säätää lailla luotonsaajan mahdollisuudesta hakea muutosta luottoehtoihin ja luoton uudelleenjärjestelyyn. Ehdotettu osittainen maksuvapautus luotosta on tarpeeton, jos tilapäisen tai pitkittyneen maksukyvyttömyyden aiheuttamat maksuvaikeudet on mahdollista ratkaista vapaakuukausin tai edellä mainitulla mahdollisuudella hakea muutosta luottoehtoihin. Osittainen maksuvapautus luotosta on tarpeeton myös siinä

tilanteessa, mikäli luotonsaajan maksukyky on heikentynyt pysyvästi, sillä tällöin olisi jo säädetty mahdollisuudesta maksuvapautukseen kokonaan. Kokonaan myönnettävän maksuvapautuksen edellytyksissä tulisi ottaa huomioon sosiaalisen luoton asema velkojana. Kokonaan myönnettävän maksuvapautuksen tulisi olla mahdollista vain sellaisessa tapauksessa, jossa luotonsaajalla ei ole muita velkavastuita. Mikäli luotonsaajalla on sosiaalisen luoton lisäksi muuta velkaa, tulisi sosiaalisella luototuksella olla samanlainen asema velkojana kuin luotonsaajan muillakin velkojilla.

9 § Taloudellinen neuvonta ja ohjaus

Lakisääteinen mahdollisuus keskustella pyynnöstä henkilökohtaisesti sosiaalihuollon ammattihenkilön kanssa katsotaan lähtökohtaisesti hyväksi asiaksi. Lainsäädännössä ja toiminnan järjestämisessä tulee kuitenkin ottaa huomioon, että vaikka kyseessä on sosiaalihuollon palvelu, suurimmaksi osaksi sosiaalisessa luototuksessa annetaan ohjausta ja neuvontaa talous- ja velkaasioihin liittyvissä asioissa.

Muut lausunnot:

Luottokieltomerkintä:

Vantaan kaupunki on tähän asti hakenut vapaaehtoisen luottokieltomerkinnän jokaiselle luotonsaajalle. Suurimmalla osalla sosiaalisen luoton hakijoista on luottokieltomerkintä jo luottoa hakiessa. Sosiaalisen luoton hakeminen ja luottokieltomerkintään suostuminen on hakijalle vapaaehtoista. Luottokieltomerkinnän hakemisen perusteena on ehkäistä luotonsaajan lisävelkaantumisen luoton takaisinmaksun aikana. Vapaaehtoista luottokieltomerkintää olisi perusteltua edellyttää myös jatkossa ainakin sellaisissa tapauksissa, joissa sosiaalinen luotto myönnetään muiden velkojen järjestelyyn. Sosiaalinen luotto velkojen järjestelyyn on samalla tavalla korjaava toimenpide kuten esimerkiksi yksityishenkilön velkajärjestely, jonka saaminen edellyttää myös luottokieltomerkintää.

Viivästyskorke: Laissa tulisi säätää luotonsaajan velvollisuudesta maksaa viivästyskorkoa sosiaalisen luoton takaisinmaksun viivästyessä.

Liljeroos Riikka
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue - Vantaan ja Keravan hyvinvointialue,
hyvinvointialuejohtaja